

guia didàctica **TAKATAKA XUM XUM**

A PARTIR
DE 1 ANY

Roger de Flor 291, 08025 Barcelona
T. 93 207 74 89, F. 93 207 74 89
info@kiddymusics.com

www.kiddymusics.com

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

A PARTIR
DE 1 ANY

Espectacles Pedagògics Musicals de KiddyMusics

Introducció

Els nostres espectacles musicals tenen un caire pedagògic i lúdic. Aquests són els principals objectius que ens proposem. És important acostar la música als nens i nenes com a eina de divertiment, de curiositat, d'expressió, de gaudir personal, etc. D'altra banda, els podem aprofitar com a eina d'aprenentatge, com un gran i atractiu expositor de nous coneixements.

Per a la pedagogia de la música és una eina molt atractiva, que ens permet reforçar, ampliar i introduir nous coneixements, sempre com una eina de suport al treball que es fa dins l'aula escolar. Per això és important que hi hagi un lligam entre l'espectacle i el treball d'aula. L'espectacle no pot ser quelcom aïllat dins d'una programació curricular. Aquesta és una de les raons de la present guia didàctica: preparar l'espectacle i reforçar-lo un cop vist.

Característiques dels Espectacles

Els nostres espectacles es basen en la vivència musical, en l'audició activa i participativa dels nostres espectadors. Tenen les següents característiques:

- Sostinguts principalment en l'actuació musical
- Qualitat musical de les interpretacions, gràcies a la col·laboració de músics de primera línia.
- Reforçats amb elements escènics i teatrals.
- Dissenyats i adaptats a edats concretes del nostre públic.
- Basats en la necessitat de cobrir objectius pedagògics dels projectes curriculars.
- Participació i proximitat.

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

A PARTIR
DE 1 ANY

Com introduir els Espectacles Pedagògics de KiddyMusics

La guia didàctica és l'ajut de què disposen els/les mestres per treballar els espectacles. Al llarg de la guia didàctica es presentaran diverses activitats que ajudaran als professors a establir una metodologia per al treball previ i posterior a l'activitat a realitzar. Aquestes tasques ajudaran a la millor comprensió i aprofitament de l'activitat, així com l'assoliment dels nous coneixements adquirits.

Treball previ

En tres àmbits: el conceptual, procedimental i social.

- Conèixer de manera prèvia el desenvolupament de l'espectacle.
- Proposar treballs que ajudaran a la millor comprensió dels continguts.
- Parlar a l'aula sobre l'actitud correcta davant una audició (la participació, el silenci, l'atenció, no aixecar-se a mitja actuació, no menjar, no córrer pels passadissos, estar ben assegut...)

Treball posterior

Un cop vist l'espectacle:

- Síntesi i reforç dels continguts de l'espectacle.
- Propostes de treball que consolidin els continguts.
- Valoració sobre el comportament dels infants a l'espectacle.

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

L'Espectacle TAKATAKA Xum Xum

Consideracions prèvies de l'espectacle: 'Ecoltar' o 'Sentir' la Música

Es pot afirmar sense cap dubte que vivim en l'època de la immediatesa. Un estil de vida pràcticament inimaginable al segle passat, on les comunicacions flueixen en mil·lèsimes de segons entre els punts més allunyats del globus. Rebem emails i missatges que ens demanden atenció constant i respostes ràpides, demanem resultats immediats. En aquest vertiginós món no hi ha espai per a la reflexió, cada tema s'ha de resoldre precipitadament. I dins d'aquesta voràgine desapareix un element que hauria de resultar essencial: el gaudir. Gaudir del camí. Dels fets. Gaudir de l'art, i de la música. Aquesta cultura de la immediatesa es reflecteix, entre molts altres elements, en la forma en la qual percebem la música. Les grans plataformes com Spotify o YouTube ens permeten sentir les nostres seleccions musicals personals on i quan vulguem, mentre fem qualsevol altra activitat. Però seria beneficiós intentar parar per un moment el remolí en el qual estem immersos. Hem de ser capaços d'escoltar la música detingudament, donant-nos un moment de reflexió interior, un moment en el qual no sentim música, sinó que l'escoltem. Escoltar, a diferència de sentir, implica una mica més que rebre els sons. Implica absorbir-los amb atenció, processant-los i interioritzant-los. Per això, és important que des d'edats primerenques, els nens i nenes s'acostumin a mantenir moments de concentració o abstracció, en els quals la seva atenció es pugui focalitzar en un sol element, en un sol estímul. Ser capaç d'escoltar atentament, és, avui dia, un saber adquirit que aporta grans beneficis en l'àmbit físic i mental, ja que en la quotidianitat de la veloç època en la qual vivim, sembla que només tenim temps per sentir, però per al nostre benestar, és imprescindible dedicar un temps a escoltar i gaudir de l'escolta.

<http://www.kiddymusics.com/bloc-kdm/escoltar/>

Descripció de l'Espectacle

Uns músics disposats a fer un PIC NIC arriben amb un vehicle que té alguns problemes. Xum, Xum, Xum... s'ha parat!! Què fem? De moment menjar!. Un Concert-Espectacle participatiu sense paraules, ple de sons, música i moviments per a tota la família però on els més petits són els autèntics protagonistes.

En aquest espectacle es barreja una escenografia multimèdia amb una corpòria. Això ens permet crear paisatges que de vegades semblen màgics.

L'espectacle té dues parts; una dedicada a preparar els assistents a posar atenció amb els sons dels entorns associats als sons d'instruments musicals i un altre pensat perquè els assistents es puguin concentrar en la música, encara que en alguna de les peces es mostraran imatges que ens porten a la reflexió i ens deixen records musicals similars als que tenim quan veiem una pel·lícula, una obra de Teatre o un musical.

Desenvolupament de l'Espectacle

Primera Part

Escena1 - El Repartidor

En un ambient sonor de ciutat/industrial comença la nostra història. Apareix un repartidor en bicicleta fent sonar una botzina. En un idioma estrany, demana als assistents per una adreça que finalment trobarà. Entrega el paquet i surt de l'interior del garatge. Puja a la bici i fa un parell de voltes fent sonar la botzina i saludant al públic fins que queda parat davant un semàfor. Es posa a fer malabars, encara que no en sap gaire, i demana propina amb la gorra. Després farà un joc d'imitació de sons dels 'artefactes urbans' que veu i que sent; Maquinària, cotxes, avions, 'tren/estació'. Finalment marxa acomiadant-se del públic.

Escena 2 - El Viatge - El paisatge va canviant

S'encén el llum enfront un garatge. Es comença a sentir un motor, la caixa redoblant, dos a tres vegades. El motor no va gaire bé. Entrem en escena i de sobte el motor es para. Mentre un d'ells intenta reparar el 'vehicle' els altres treuen uns instruments i es posen a parlar mostrant els instruments que porten. L'altre personatge cau dins el bagul i aquest es tanca. Quan els altres es giren, el busquen i el comencen a cridar buscant-lo. Finalment surt... molt empipat!!

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

Escena 3 - El PIC NIC - Paisatge de Bosc

Arribem a un bosc on farem el PIC NIC. De fons, el so del Bosc i una música relaxant. Observem els Bosc amb calma i comencen a aparèixer diversos animals que en un principi ens dediquem a observar i a imitar.

Però un dels intèrprets comença a gesticular que té gana fent percussió corporal i onomatopeies. Tots s'aniran incorporant a aquest joc i animaran als assistents a afegir-se.

Preparen les estovalles mentre sona un instrument de vent que las farà volar al seu ritme. Un cop dipositat a terra apareixerà una 'Taula parada'. Es col·loquen uns pitets i es disposen a menjar.

D'una motxilla trauran unes boles grans amb las que jugaran a passar-les al ritme de la música que cantin. Les boles van plenes de mocadors així que aprofitaran per fer ritmes amb blanques/negres/corxeres/semi-corxeres. Després obriran les boles i començaran a llençar els mocadors a l'aire fent onomatopeies del moviment dels mocadors i sons amb una flauta d'èmbol. Al final es trobaran molt cansats!! Començarà a sonar una nana i aniran quedant adormits.

Escena 4 - La nit, el Somni

Apareix la lluna i els músics en el somni l'acompanyaran amb diversos instruments. Del bagul sortirà un personatge fent moviments sobre objectes de l'escena amb unes cintes amb les que jugarà amb els assistents.

Els músics s'incorporaran al joc amb uns llums que porten als dits i dibuixaran la música que va sonant. Després agafaran un pal d'aigua del que trauran una papallona amb la qual ballaran fins que tornin a quedar adormits.

Escena 5 - El Concert Final

En despertar, sona un gall i surt un sol que els despertarà juntament amb els sons del matí. Els músics ens interpreten diverses peces que haurem treballat en aquesta guia. Algunes amb només música i altres associades a la pintura, la dansa o el paisatge. És hora de parar atenció a la música!!

Quan acaben comencen el viatge de tornada. Arranquen els motors i van marxant amb el TAKATAKA XumXum.

Fi

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

L'Espectacle TAKATAKA Xum Xum

Objectius didàctics

L'objectiu principal d'aquest espectacle és promoure l'escolta de la música, és a dir, desenvolupar la capacitat auditiva i l'atenció per poder percebre, assimilar, comprendre i, en definitiva, gaudir la música.

Altres objectius que complementen l'objectiu principal d'aquest espectacle són els següents:

1. Escoltar i jugar amb diversos ambients sonors
2. Fer servir l'escolta musical per reconèixer les possibilitats del so
3. Discriminar els elements més senzills d'una obra musical.
4. Entendre la veu com a element i recurs expressiu.
5. Adquirir les capacitats expressives i creatives que ofereix el coneixement de la dansa.
6. Despertar l'interès per buscar en l'entorn més proper i en materials reciclats diferents elements per a produir sons i música.
7. Participar en funció de la demanda o petició dels intèrprets de l'audició.

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

Continguts Didàctics de l'Espectacle

LA MÚSICA

1. Identificació de les qualitats del so en un ambient sonor proper i amb representació corporal a través de l'escolta de les diferents característiques de fonts sonores de l'entorn.
2. Diferenciació entre silenci, sorolls i sons de qualitat musical.
3. Reconeixement visual i auditiu dels diferents instruments que intervenen a l'espectacle.
4. La veu: Exploració de les possibilitats de la veu i reproducció de sons segons les qualitats
5. Acompanyament de cançons o fragments musicals a través de percussions corporals o instruments de percussió menor.
6. Construcció d'un instrument musical senzill amb objectes d'ús quotidià.

ELS MOVIMENTS

1. Improvisació de moviments en resposta als estímuls sonors com a mitjà d'expressió de sentiments i emocions.
2. Coordinació de moviments amb la música amb la interpretació de danses i activitats bàsiques de moviment amb instruccions donades de durada, timbre, intensitat, altura i velocitat.

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

Propostes Didàctiques

Donat que es tracta d'un espectacle per a diverses edats, no totes les activitats proposades serveixen per a totes les edats. Per tant escolliu aquelles que us semblin més adients per l'edat del grup amb el qual esteu treballant.

Activitats Prèvies

1. Aprendre a Escoltar

Pensant amb els "peques", hem seleccionat cinc temes de cinc composicions de la dita 'Música Clàssica', cinc breus fragments més concretament, que considerem poden ser un excel·lent vehicle per ampliar l'horitzó musical dels nens i nenes. És clar que pel seu compte no accediran a entendre'ls ni arribaran a llegir aquest text. Així la complicitat dels adults esdevé, lògicament, imprescindible. Pensem que no és un gran sacrifici doncs no sabem qui gaudirà més, si els 'peques' o els grans. En tot cas ho podeu provar.

La Flauta Màgica

Començarem amb el "Duo de Papageno i Papagena", de l'òpera còmica de Wolfgang Amadeus Mozart La Flauta Màgica (Die Zauberflöte), un compte de fades, una història d'amor, que fou l'última òpera que es va escenificar en vida de l'autor. Ell mateix la va dirigir a Viena el 30 de setembre de 1791, dos mesos abans de morir. Papageno és un ésser meitat ocell i meitat persona, que porta una gran gàbia a la seva esquena, enamorat de Papagena, una bellíssima jove.

<https://www.youtube.com/watch?v=87UE2GC5db0>

El Carnaval dels Animals

El Carnaval dels Animals és una suite musical que va compondre al 1886 el compositor francès Camille Saint-Saëns. La va concebre com un 'divertimento' per un dia de carnaval i en ella els instruments recreen els sons d'animals de tot tipus: Lleons, Gallines, Tortugues, Cangurs, Ases, Peixos, Ocellets.... L'autor, segons sembla, per por que l'obra no fos massa frívola i podés perjudicar la seva reputació de compositor seriós, va prohibir que aquesta obra s'edités mentre ell fos viu (amb l'excepció d'una sola peça: "El Cigne"). Saint-Saëns disposà en el seu testament que la suite només podia ser publicada després de la seva mort i des de llavors l'obra s'ha convertit en una de les seves obres més populars. Del Carnaval dels Animals us recomanem aquesta recreació del "Gran Final" en versió de L'Harmonie Laval (Quebec, Canadà)

<https://www.youtube.com/watch?v=P8lvz34W4dg&feature=youtu.be>

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

Pere i el Llop

Pere i el Llop és una composició simfònica de Sergéi Prokofiev (Op. 67) escrita al 1936. Es una història per nens amb música i text adaptat per ell mateix i amb un narrador que acompanya a l'orquestra i explica l'argument: Pere, un nen que viu amb el seu avi a un poble rus, vol alliberar els seus amiguets, un gat, un ocell i un ànec, del llop que se'ls vol menjar. No només ho aconsegueix, si no que, a més a més, convenç els caçadors que el volen caçar perquè no el matin i el portin a un zoo.

Cada personatge de la història té assignat un instrument i un tema musical: Pere: els instruments de corda (violí, viola, violoncel, contrabaix); l'avi: el fagot, l'ocell: la flauta travessera, l'ànec: l'oboè, el gat: el clarinet, el llop: la trompa i els caçadors: els timbals i el bombo.

Aquí podreu sentir una síntesi per l'Orquestra Filarmònica d'Holanda en un concert del 2003.

<https://youtu.be/4RePOID0EcY>

El Llac dels Cignes

Al 1877 Piotr Ilich Chaikovski estrenava al Teatre Bolshoi de Moscou el que possiblement sigui el ballet més popular de la història, encara avui un dels més representats: El Llac dels Cignes, un encàrrec que el Bolshoi l'hi havia fet dos anys abans. Basat en un compte alemany "El vel robat" de Johan Karl August Musäus que ens explica com un malvat mag converteix a joves donzelles en cignes. L'encanteri només pot ésser vençut per l'amor. Del Llac dels Cignes us proposem, del segon acte, "La Dansa dels Petits Cignes" (Allegro Moderatto).

<https://www.youtube.com/watch?v=-gApOfm4qd0>

Quadres d'una Exposició

Quadres d'una Exposició és una famosa suite de 15 peces que va compondre Modest Mússorgski el 1874. Aquest la va escriure, en un principi, per a piano tot i que és més coneguda per a orquestra amb arranjaments que va fer el compositor Maurice Ravel el 1922. Mussorgski va voler, amb aquesta obra, retre un homenatge al seu amic pintor Viktor Hartmann inspirant-se en les seves pintures. Un dels quadres dóna títol a la peça que us proposem; 'Ball dels pollets en les seves closques'.

<https://youtu.be/8cJSbWtTia4>

guia didàctica

TAKATAKA XUM XUM

Activitats Posteriors

1. Fer Música amb el Cos

Fer “Body Percussion”, crear sons picant de mans, posar una ma plana i picar dos dits contra aquesta mà, picant les mans a les cames, a la panxa, a les galtes, etc...

2. Sons amb la boca

Experimentar amb els sons de la boca donat que no sona igual una “a” llarga que una de curta. Una “U” amb la boca molt tancada, tapant el nas. Es pot inventar una cançó amb sons variats i paraules no existents al nostre idioma.

3. Diàlegs amb els sons del cos o de la boca

És una barreja de les activitats de sons amb la boca i el “Body Percussion” que pot venir molt bé pels nens més petits donat que nosaltres podem posar la base i ells ens poden acompanyar repetint o poden intentar respondre amb una variació de so o de musicalitat.

4. Imitar sons de l'entorn

Al parc, a casa o d'excursió sempre estem envoltats de sons. Només s'ha de parar atenció. En aquest cas es tracta d'imitar sons d'animals, electrodomèstics, jugar amb onomatopeies...

5. Acompanyar una cançó amb petits instruments

Fer sonar instruments musicals adients pels més petits com panderetes, güiros, claus, tambors, campanes, maraques, imitant ritmes o acompanyant una cançó.

6. Inventar o construir Instruments

No és necessari tenir un instrument “a l'ús”. Molts objectes quotidians ens poden ajudar a fer música, o almenys ritmes, i també podem crear tambors, maraques... Podem reciclar per crear Instruments; llaunes, globus, cintes, cigrons, gomes....

7. Escoltar i Descriure

Escoltar sons de l'entorn, tant naturals com artificials i descriure'ls amb les seves pròpies paraules per ser més conscients del que ens envolta i ampliar les habilitats lingüístiques.

8. Dibuixar els Sons

Aquesta és una variant de l'activitat anterior però que no descriu amb paraules sinó amb dibuixos fent volar la seva imaginació i desenvolupant la motricitat fina.

9. Imaginar Històries amb Sons

Imaginar històries a partir d'un so, explicar un conte o introduir el motiu d'un so en un conte inventat. També podem fer l'exercici invers: a partir d'un conte posar-li banda sonora afegint una cançó que ens agradi o inventant una música per la història.

10. Jugar a Posar Banda Sonora a l'estat d'Ànim

Posar banda sonora al teu estat d'ànim: Trist, Alegre, Enfadat...

11. Expressió Músic-Corporal

Consistirà en acompanyar amb moviments i gestos corporals una audició. Algunes activitats poden ser:

Moviment Lliure: A partir d'una obra musical els alumnes hauran de fer moviments sense desplaçament a mesura que l'escolten. Una variant pot ser la de fer els moviments amb desplaçament lliure per un espai determinat.

Saltar: Posar a terra uns quants cercles. Els alumnes de manera individual es col·locaran al principi del recorregut i saltaran marcant la polsació, el ritme o seguir la melodia. Podem fer uns quants recorreguts per fer simultàniament diversos moviments: mentre uns marquen la polsació altres marquen el ritme.

11. Expressió Músic-Corporal

Dirigir la Música: A mesura que soni la música els alumnes hauran d'imaginar que són directors d'orquestra dirigint a la resta de companys.

Danses: Amb les que l'alumne pugui interioritzar la forma d'una obra musical. Per exemple: escenificar "EL LLEÓ" de Camile Saint-Saëns del que ja hem parlat en aquesta guia.

12. Activitats amb la cançó que hem treballat a classe

Quan les cançons s'han treballat a classe i se'n coneix bé el ritme, la melodia i la lletra, podem proposar jocs de reconeixement que reforçaran el treball musical.

Reconeixement rítmic:

- piquem el ritme d'una cançó, l'alumnat que la reconeix, s'hi afegeix picant també el ritme.
- La meitat del grup de la classe pica el ritme d'una cançó escollida i l'altra meitat ha reconèixer-la.
- Tota la classe marca amb els dits i/o mans la pulsació (amb una intensitat molt suau), la mestra pica el ritme d'una cançó al damunt. En acabar la primera estrofa, qui ha endevinat la cançó picarà el ritme.

Reconeixement melòdic:

- S'ha d'endevinar la cançó, tenint en compte que cada vegada hi afegeixo una sola nota: primer un so, després dos, tres i quatre..... fins que la melodia (amb el ritme) es va reconeixent.
- Escric les notes a la pissarra o bé en un full i han d'endevinar la cançó.